

BIBLIOTECA REPUBLICANĂ
TEHNICO-ȘTIINȚIFICĂ

INSTITUTUL NAȚIONAL
DE CERCETĂRI ECONOMICE

Elaborarea, prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare în conformitate cu SM ISO 690:2022

*Angelina Catana, bibliograf principal
Nionila Dalinițchi, bibliograf
Secția Asistență Informațională și Bibliografică,
Biblioteca Republicană Tehnico-Științifică*

TRAINING PROFESIONAL, Chișinău, 22 mai 2024

Referința bibliografică: noțiune, scop

- Identificare succintă a unei publicații sau a unei contribuții în publicație, indicată de către autor în text sau în lista publicațiilor consultate în procesul de scriere a unei lucrări.
- Datele care descriu o resursă sau o parte a acesteia, precise și detaliate suficient pentru a identifica resursa și a permite localizarea acesteia (SM ISO 690-2022)
- **Utilizată:** de autori, editori, studenți.
- **Se aplică:** monografiile, seriale, contribuții în monografiile și seriale, teze, brevete, baze de date etc. și este parte componentă a lucrării.

A nu se confunda: referința bibliografică cu descrierea bibliografică

- **Descrierea bibliografică este:** Ansamblul de date bibliografice care înregistrează și identifică o publicație sau o parte a unei publicații și prezintă date cât mai complete despre publicație, grupate pe zone de descriere.
- **Utilizată:** de biblioteci și organe de informare și documentare.
- **Se aplică:** ca înregistrare aparte într-un catalog sau o lucrare bibliografică.

- **Descriere bibliografică (conform SM 356-2023).** *Informare și documentare. Înregistrarea bibliografică. Descrierea bibliografică: Cerințe și reguli de aplicare.*
- **Anghel, Mădălina Gabriela.** Piața financiar-bancară : motor al dezvoltării economiei / Mădălina Gabriela Anghel. – București : Ed. Economica, 2022. – 306 p. – Bibliogr.: p. 289-298 (132 tit.). – ISBN 978-606-093-019-8. – Text : nemediat.

- **Referință bibliografică (conform SM ISO 690-2022).** *Informare și documentare. Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare.*
- **ANGHEL, Mădălina Gabriela.** *Piața financiar-bancară: motor al dezvoltării economiei.* București: Ed. Economica, 2022. ISBN 978-606-093-019-8.

Reguli comune de aplicare, METADATE.

Elemente de date obligatorii

- Nume, prenume creator (autor)
- Titlu
- Titlul părții componente
- Formatul și tipul resursei (*în cazul resurselor electronice, programelor*),
- Ediția sau versiunea
- Editorul
- Data publicării
- Identificator persistent (DOI)
- Locație și acces la rețea (URL) *dacă nu este Identificator persistent*
- Data citării/accesării

Elemente de date opționale

- Subtitlu
- Traducerea titlului
- Locul publicării
- Metadate despre dreptul de autor
- Identificator standard (ISBN, etc.)
- Elemente ale lucrării
(paragraf, aliniat, punct, pagină)

Elaborarea referințelor bibliografice: reguli comune

- Dacă resursă de informații citată este într-o **limbă** sau un script diferit de cel al publicației gazdă, valorile furnizate ale informațiilor citate trebuie să rămână în limba și scriptul original. Pentru o publicație care nu este scrisă în grafie latină, orice element de date din resursa de informații este **tradus, transliterat sau transcris** în scriptul utilizat, **cu porțiunea convertită atașat elementului de date** ca informații asociate.
- Termenii bibliografici general acceptați trebuie abreviați în conformitate cu regulile în vigoare, alte **abrevieri** ar trebui evitate.
- De utilizat **semnele de punctuație** ca mijloace de implementare a regulilor sintactice pentru redarea și înțelegerea referințelor și citărilor.
- Dacă resursa citată are **până la cinci autori** cu statut egal, numele acestora vor fi indicate în referință. De la **șase autori se** enumeră toți după posibilitate sau se enumără cinci autori, urmat de o expresie adecvată „et. al”. **Conectorul „In”**, este utilizat pentru a identifica locația unei resurse de informații citate în cadrul unei resurse de informații gazdă.
- Dacă resursa de informații gazdă **este un serial, nu este necesară** o frază conector „In”.
- În listă de autori se folosește cuvântul cheie **„și”** pentru a separa valorile elementelor de date.
- **Titlul** resursei de informații este redat cu caracter **cursiv**.
- Dacă documentul este în **format PDF**, atunci se menționează în referință după titlul publicației.
- **Edițiile** sunt folosite pentru a diferenția revizuirile semnificative de conținut.

Reguli comune

- Dacă numele a **două sau mai multe organizații** apar la fel de vizibil în acelaș rol, acestea ar trebui delimitate prin (;) dacă celelalte denumiri nu oferă valoare adăugată, acestea pot fi omise.
- Dacă avem distribuitor, sponsor se menționează: Disponibil: **MedlinePlus (distribuitor)**, <https://medlineplus.gov/>
- Toate adresele URL ar trebui să fie actualizate până în momentul în care sunt făcute citările, deoarece adresele URL care necesită redirectionare sunt probabil să fie mai de scurtă durată decât cele actuale. Trebuie incluse URL-ul și data originală de regăsire a resursei citate.
- Pentru documente de pe Internet ar putea fi **necesară data și ora** la care documentul a fost vizualizat. Ar trebui aplicate etichete cum ar fi „citat data”, „vizualizat”, „accesat”.
- Adresele URL care nu mai **corespund documentului dorit** vor fi precedate de o expresie „**Disponibil inițial** de la:”, „Disponibil anterior de la:”
- Recenziile, comentariile, criticile, revizuirile sunt considerate lucrări noi și sunt menționate în referință. **Comentariu la:** , **Revizuire la:** .

Categorii de resurse de informare:

Monografii semnate de:

- ❑ O monografie tipărită, cum ar fi o carte, poate fi descrisă utilizând regulile tipice de citare.

❖ ... un autor

- **TOMESCU**, Mădălina. *Tehnici și metode ale adoptării deciziei publice*. București: Pro Universitaria, 2023. ISBN 978-606-26-1671-7.
- ERHAN, Lica. *Tendențe și provocări în dezvoltarea și finanțarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii*. Monografie. Chișinău: INCE, 2022. ISBN 978-9975-3579-2-0.
- CHISTRUGA-SÎNCHEVICI, Inga. *Echilibrul dintre muncă și viața de familie: necesități ale părinților și rolul politicilor sociale*. Chișinău, 2021. ISBN 978-9975-89-251-3. Disponibil: <https://doi.org/10.36004/nier.2022.978-9975-89-251-3> [accesat 2024-01-07].
- **Notă: paginația - opțional**
- *Dacă o copie digitală a unei monografii este disponibilă pe Internet, locul aflării ei se va menționa prin link* (arhiva, baza de date sau distribuitor).
- GAGAUZ, O. *Raportul studiului generații și gen: Fii vocea generației tale!* Chișinău, 2022. Disponibil: <https://doi.org/10.36004/nier.cdr.2022.978-9975-3530-0-7> [accesat 2024-02-05].

❖ ... doi autori

- CRISTACHE, Nicoleta și Marian NASTASE. *Antreprenoriatul strategic*. București: C. H. Beck, 2023. ISBN 978-606-18-1295-0.

❖ ... trei autori

- ANTONOVICI, Corina-Georgiana; Carmen SĂVULESCU și Cristina SANDU. *Întreprinderea socială - expresie a schimbării sociale și inovării*. București: Ed. Economica, 2016. ISBN 978-973-709-802-3.

Monografiile semnate de:

❖ ... patru autori

- LĂDARU, Georgiana-Raluca; Florian MARIN; Marian SIMINICA și Ionuț Laurențiu PETRE. *Dezvoltarea durabilă în perspectiva Agendei 2030*. București: Ed. Economica, 2022. ISBN 978-973-709-999-0.

❖ ... cinci autori

- GAGAUZ, Olga; Inga CHISTRUGA-SINCHEVICI; Mariana BUCIUCEANU-VRABIE; Anatolii, ROJCO și Irina PAHOMII. *Impactul pandemiei COVID-19 asupra familiilor cu copii*. Institutul Național de Cercetări Economice, Centrul de Cercetări Demografice. Chișinău, 2021. ISBN 978-9975-89-228-5.

❖ ... mai mulți de cinci autori

- *Notă:* În cazul publicațiilor care au mai mult de cinci autori, se scriu primii cinci autori urmați de **et al.**

- GAGAUZ, Olga; Mariana BUCIUCEANU-VRABIE; Irina PAHOMII; Vitalie ȘTIRBA; Tatiana TABAC **et al.** *Populația Republicii Moldova la 30 de ani de independență: provocări principale și politici necesare*. Institutul Național de Cercetări Economice. Chișinău: INCE, 2021. ISBN 978-9975-89-249-0.

❖ Sau după posibilitate se menționează toți autorii

- GAGAUZ, Olga; Mariana BUCIUCEANU-VRABIE; Irina PAHOMII; Vitalie ȘTIRBA; Tatiana TABAC și Ecaterina GRIGORAȘ, E. *Populația Republicii Moldova la 30 de ani de independență: provocări principale și politici necesare*. Institutul Național de Cercetări Economice. Chișinău: INCE, 2021. ISBN 978-9975-89-249-0.

Monografii

...

❖ care conțin mai multe volume

- ZASCIUC, Alexandr; Ana MORARU (ed.). *Regiunea Basarabia*. Vol. 1. Chișinău: F. n., 2023. ISBN 978-9975-3628-3-2.
- YANOFF, Myron; Jay S. DUKER și Călin Petru TĂTARU (coord.). *Tratat de oftalmologie*. Ediția a 5-a. vol. 1; vol. 2. București: Prior, 2020. ISBN 978-973-88195-9-7.
- PARKER, T. J. and W. A. HASWELL. *A text book of zoology*. 6th ed. vol. 1 revised by Otto LOWENSTEIN; vol. 2 revised by C. FORSTER-COOPER. London: Macmillan, 1940.

❖ ... cu editori

- STĂNESCU, Iulian și Flavius MIHALACHE (ed.). *România rurală în noul capitalism: 1990-2020*. București: Pro Universitaria, 2022. ISBN 978-6062-61-2962.

❖ ... traduse

- ARCOULIN, Julie. *Stop manipulării mentale! : cum să te salvezi dintr-o relație în care ești dominat psihologic*. Traducere din limba franceză Ion NEGULICI. București: Philobia, 2020. ISBN 978-606-9707-10-4.
- SIMARD, Suzanne. *In căutarea copacului-mamă : să descoperim inteligența pădurii*. Traducere din limba engleză Roxana BIRSANU. București: Lifestyle, 2023. ISBN 978-606-789-346-5.

Monografii

❖ ... fără autori

- *Educația în Republica Moldova = Education in the Republic of Moldova*. Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova. Chișinău: [S. n.], 2023.
- *Programul Uniunii Europene pentru cercetare și inovare Orizont Europa*. Chișinău, 2023. ISBN 978-5-88554-154-1.

❖ ... care au ca autor o organizație sau instituție

- AGENȚIA DE STAT PENTRU PROPRIETATEA INTELECTUALĂ A REPUBLICII MOLDOVA (AGEPI). *Raport național privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală în Republica Moldova, 2019 = National report on the enforcement of intellectual property rights in the Republic of Moldova, 2019*. Chișinău: AGEPI, 2020.

❖ ... electronice

- PLOKHY, Serhii. *Cernobîl. Istoria unei catastrofe nucleare*. **Carte electronică Kindle**. New York: Basic Books, 2018.
- **Notă:** Ar trebui specificate ediția, tipul de suport, tipul media și/sau formatul de fișier al cărții electronice, dar într-o formă care să nu devină învechită rapid.

❖ ... audio

CARNEGIE, Dale. *Principiile succesului*. **Carte audio, durata 270 min**. Dana SĂVUICĂ (**narator**). Editura Litera, 2019. Disponibil: <https://voxa.ro/audiobooks/principiile-succesului-2> [accesat 2024-04-08].

Părți componente din: monografii, conferințe, dicționare enciclopedii

Exemple

- SCUTARU, I. Metodologii noi de stabilizare a vinurilor. Capitolul V. **In:** *Principii de dezvoltare a oenologiei moderne și organizarea pieței vitivinicole*. Chișinău: Tehnica-UTM, 2020, pp. 134-162. ISBN 978-9975-45-640-1.
- GRIGORAȘ, Vlad. Analiza costurilor. **In:** Cătălin ZAMFIR și Simona STĂNESCU (coord.), *Enciclopedia dezvoltării sociale*. Iași: Polirom, 2007, pp. 31-35. ISBN 978-973-46-0702-0.
- Corupție. **In:** Octavian BEJAN, *Dicționar de criminologie*. Chișinău, 2009, pp. 20-23.
- STRATAN, Alexandru; Zinovia TOACA și Victoria FALA. Progresele reformării economiei moldovenești în vederea asigurării tranziției sale la economia de piață. **In:** *Creșterea economică în condițiile globalizării = Economic growth in the conditions of globalization: conferința* internațională științifico-practică, ediția a 15-a, 15-16 octombrie 2021. Chișinău: INCE, 2021, vol. I, pp. 160-174. ISBN 978-9975-3529-7-0

Seriale și părțile lor componente: articol de revistă, ziar

❖ Seriale

- *Economica*. 2023, nr. 2(124). ISSN 1810-9136. Disponibil: <https://doi.org/10.53486/econ.2023.124> [accesat 2024-03-30].

❖ Articol de revistă

- FILIPOV, Ina. Rolul și competențele autorităților publice locale în gestionarea migrației. *Akademos*. 2023, nr. 4(71), pp. 91-97. ISSN 1857-0461.

❖ Articol de ziar

- GROSU, Aneta. Alegerile de la toamnă : care sunt riscurile? *Ziarul de Gardă*. 2024-03-30. Disponibil: <https://www.zdg.md/blog/editoriale/editorial-alegerile-de-la-toamna-care-sunt-riscurile/> [accesat 2024-04-15].

➤ Pentru articolele din ziare, data publicării ar trebui să înlocuiască volumul și numărul

Articole în publicații oficiale

Exemple

- Hotărâre pentru aprobarea Planului național de dezvoltare pentru anii 2023-2025: nr. 89 din 28.02.2023. *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2023, nr. 101-104, pp. 13-85. ISSN 2587-389X, e-ISSN 2587-3903.
- Lege cu privire la biblioteci: nr. 160 din 20.07.2017. *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2017, nr. 301-315, art. 529. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=120694&lang=ro [accesat 2024-03-18].
- Lege privind integrarea străinilor în Republica Moldova: nr. 274 XIII din 27.12.2011. *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2012, nr. 372-382, pp. 38-44. ISSN 2587-389X.

Alte tipuri de documente: Standarde

- **Dacă standardul este o publicație** comună a două sau mai multe organizații de standardizare, una dintre ele poate fi selectată ca creator principal.
- INSTITUTUL DE STANDARDIZARE DIN MOLDOVA (ISM). SM ISO 10018:2022, *Managementul calității. Linii directoare pentru implicarea personalului = Менеджмент качества. Руководящие указания по вовлеченности персонала = Quality management. Guidance for engagement*: IDT ISO 10018:2020. **Ed. oficială**. Chișinău: ISM, 2022.
- INSTITUTUL NAȚIONAL DE STANDARDIZARE ȘI METROLOGIE. SM ISO. 2789:2015, *Informare și documentare. Statistici internaționale de bibliotecă*. **Aprobat: 2015-01-26**. Nepubl. Chișinău: INSM.
- CALCONNECT. CC 18012:2019, *Date and time - General recurrence representation..* 2018. **Disponibil: CalConnect Document Registry**, <https://standards.calconnect.org/csd/cc-18012.html> [accesat 2024-04-19].
- NATIONAL INFORMATION STANDARDS ORGANIZATION. ANSI/NISO Z39.53-2001, Codes for the representation of languages for information interchange. Bethesda, Maryland: NISO Press, 2001. **In: National Information Standards**. ISSN 1041-5653. **Disponibil: <https://groups.niso.org/apps/grouppublic/document.php?documentid=6540>** [accesat 2024-04-14].

Brevete

- Inventatorii brevetului vor fi prezentați în referință ca autori cu rol de "inventator". Numărul de brevet relevant trebuie să fie furnizat în referință, inclusiv numărul de înregistrare a cererii și numărul de eliberare a brevetului.
- Ordinea elementelor într-o referință la un brevet este aceeași ca și pentru o referință la o parte componentă dintr-un serial, cu excepția datei.
- JAPAN SYSTEM PLANNING CO. LTD. *Installation structure for hydroelectric power generator apparatus*. Inventor: KUMANO, K. 22 July 2015. Appl: 9 February 2011. GB 2472499.
- KOHANOVSKI, Gheorghe; Alexandru STRATAN, Tudor BAJURA; Nicolae POPA; Valeriu DOGA; Ion BIZUȚCHI și Tudor MERĂCRE. *Seră multisezonieră*. Brevet de invenție de scurtă durată MD 703 Z 2014.07.31, A01G 9/14(2006.01), A01G 9/16(2006.01), nr. depozit 2012 0172, din 12.05.2012. In: BOPI. 2013, nr. 12, pp. 29-30.
- ELISOVEȚCAIA, D.; R. IVANOVA; A. BOROVSKAIA și N. MAȘCENCO. *Procedeu de germinare a semințelor de fag*. Brevet de invenție de scurtă durată acordată 1546(13)Y. Int. Cl.: A01C 1/06; A01N 43/16; C07H 17/04; C07D 311/94; A01P 21/00, nr. cererii: s 2020 0113, data depozit 2020.09.04, data acordării 2021.07.31. In: BOPI, 2021, nr. 7, pp. 40-41. Disponibil: <http://www.db.agepi.md/Inventions/details/s%202020%200113> [accesat 2024-02-12].
- BLACKBERRY LTD (CA). Metodă și dispozitiv electronic portabil având o interfață grafică de utilizator care aranjează pictogramele în mod dinamic. Inventatori: Mihail LAZARIDIS; David Paul YACH. Cerere de brevet S.U.A. US201615059466 20160303. Apl. 30-06-2016. Oficiul de brevete al SUA. Disponibil: <https://worldwide.espacenet.com/> [accesat 2024-03-11].

Rapoarte în serie și resurse informaționale similare

- AGENȚIA DE STAT PENTRU PROPRIETATEA INTELECTUALĂ A REPUBLICII MOLDOVA. *Annual report = Raport anual* 2022. Chișinău: AGEPI, 2023. Disponibil: https://agepi.gov.md/sites/default/files/bopi/Raport_Anual_2022.pdf [accesat 2024-01-11].
- INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE. *Raport privind activitatea științifică și inovațională în anul 2018*. Chișinău: INCE, 2018. Disponibil: https://ince.md/uploads/files/1550061720_raport-anual-ince-2018.pdf [accesat 2024-03-15].
- GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA. *Raport cu privire la activitatea Guvernului 2022-2023*. Chișinău, 2023, februarie. Disponibil: https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/document/attachments/raport_gov_2022-2023_0.pdf [accesat 2024-02-17].

Programe, aplicații, jocuri, resurse cartografice, evenimente, înregistrări și materiale audio-vizuale

- MOZILLA FOUNDATION. *Mozilla Firefox*. **Program**. Disponibil: <https://www.mozilla.org/> [accesat 2024-02-27].
- DSPACE FOUNDATION LIRASIS. DSpace. **Aplicație web**. Versiunea 06.X (EOL), 2022. Licența BSD. Disponibil: <https://wiki.lyrasis.org/display/DSDOC6x/DSpace+6+Documentation> [accesat 2024-01-15].
- NINTENDO. *Mario Kart 8 Deluxe for Nintendo Switch*. **Game**. Nintendo Switch edition. Kyoto: Nintendo, 2017. Disponibil: <https://mariokart8.nintendo.com/> [accesat 2024-01-21]
- *Harta drumurilor Republicii Moldova*. **Material cartografic** tipărit. [Scara 1:250 000]. Chișinău: Ingeocad, 2008. 1 h. color.
- PRIMĂRIA MUNICIPIULUI CHIȘINĂU. *Dialog între generații*. **Spectacol muzical** în aer liber, în cadrul proiectului socio-cultural de weekend. Grădina Publică „Ștefan cel Mare și Sfânt”, 2023, 13-14 mai. [vizualizat 2024-03-10].
- MATCOVSCHI, Dumitru. *Tata*. Adaptare radiofonică a spectacolului Teatrului Național „A. S. Pușkin” (astăzi „Mihai Eminescu”). **Teatru la microfon**. Chișinău, Radio Moldova, 1985, 1 oră 08 min. Disponibil: <https://www.youtube.com/watch?v=XXmAVgBLS8c> [accesat 2024-02-21]
- DOGA, Eugen. *Ringul de dans: muzică pentru film*. **Înregistrare audio**. **Interpret**: Larisa DOLINA (voce); Igor NAZARUK (clape); Mihail KOCHETKOV (chitară). Moskva, Melodia, 1986. Disc sonor, 33 rpm, stereo, 30 cm.

Interviuri, filme, emisiuni, expoziții, seturi de date de cercetare

Exemple

- CHISTRUGA-SINCHEVICI, Inga. *Situația copiilor din Republica Moldova*. **Interviu video**. Bună Dimineața - emisiune cognitivă și de divertisment. Chișinău. Moldova 1, 2023, 22 iunie, 0.36.48 min. - 0.49.45. Disponibil: <https://moldova1.md/f/ro/1535#content> [vizualizat 2024-03-17].
 - BORȘ, ION (regizor). *Carbon*. **Film**. Moldova-Film, 2022.
 - *Vocea Basarabiei*. **Emisiune radio live**. Chișinău: Radio-Moldova, 2023. Disponibil: <https://voceabasarabiei.md/live-radio/> [accesat 2024-04-15].
- O expoziție este ca un eveniment de performanță. De menționat organizatorul, gazda, prezentatorul și sponsorii expoziției
- BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA. *Semne. Sisteme. Rețele. O istorie interactivă a comunicării*. **Expoziție tematică**. 2023-09-03 până 2023-12-30. Chișinău. La Muzeul Cărții, BNRM.
 - INSTITUTUL DE POLITICI PUBLICE. *Barometrului Opiniei Publice în Republica Moldova, 2001-2022*. **Set de date: grafice** și tabele în format SAV. Disponibil: <http://bop.ipp.md/> [accesat 2024-02-15].

Pagini (site-uri) web și părțile lor componente

Exemple

❑ **Pe Site-uri web** resursele sunt adesea dinamice, ceea ce face ca citarea lor să fie o provocare, locațiile lor se pot schimba în dependență de tipul de publicații.

➤ **Dacă nu există un titlu sau dacă titlul nu este informativ, trebuie incluse informații suplimentare, cum ar fi descrierea resursei**

- MUZEUL NATIONAL DE ISTORIE. *Muzeul Național de Istorie a Moldovei*. **Pagina Web**. Disponibil: <https://www.nationalmuseum.md/ro/> [accesat 2024-02-12].
- BBC. *BBC Weather*. **Web site**. Disponibil: <https://www.bbc.com/weather> [accesat 2024-03-11].

➤ **O referință la arhiva web** ar trebui să furnizeze numele arhivei web ca distribuitor, data și ora la care a fost arhivată resursa de informații (pagina web, colecția de pagini etc.) și arhiva URL. Elementele citatului ar trebui specificate cu cuvântul „arhivat,”

- Moldova. Online. 2023-01-03. *Wikipedia* (**distribuitor**). Fundația Wikimedia. Disponibil: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Internet_forum&oldid=963715582 [accesat 2024-02-14].
- BRITISH LIBRARY. *Portico*. [The British Library Web site]. (February 1997). Online. The British Library, 1997. Disponibil: **Internet archive** (**distribuitor**), https://web.archive.org/web/cn_19970218190613/http://www.bl.uk/. [**arhivat** 1997-02-18]. [accesat 2023-11-28].

Articol pe site web

Exemple

➤ Referința trebuie să conțină numele paginii/site-ului și datele la care a fost utilizat și arhivat. Dacă informațiile despre versiune nu sunt relevante, referința la arhivă poate fi omisă. Este important să includeți data, deoarece pagina citată se poate modifica în viitor.

- *Administrarea programelor de cercetare științifică*. Online. 2023-01-07. **Administrare.**
Info. Disponibil: https://administrare.info/domenii/economie/19390-administrarea-programelor-de-cercetare-%C8%99tiin%C8%9Bific%C4%83_ [accesat 2024-01-22].
- GREJDEANU, Tamara. *Voluntarii vor să planteze un milion de copaci*. Online. 2021-04-01. **Mediu.** Disponibil: <https://moldova.europalibera.org/a/voluntarii-vor-s%C4%83-planteze-un-milion-de-copaci-/31182274.html> [accesat 2024-03-15].

Blog. Postare pe blog

Postare pe blog într-o colecție

Comentariu la o postare pe blog

- *Pedagogie. Blog.* Disponibil: <https://epedagogie.md/blog/index.php> [accesat 2024-03-16].
- *Blog de biblioteconomie și știința informării. Blog.* Disponibil: <https://clubbib2.wordpress.com/> [accesat 2024-02-13].
- *Când corupția te țintește personal. Petreanu.ro. Blog.* Disponibil: <https://www.petreanu.ro/coruptia-permise-suceava/> [accesat 2024-01-28].
- OSOIANU, Vera. *Cartea și lectura-temelia dezvoltării. Blog de biblioteconomie și știința informării. Blog post.* 2014-09-24. Disponibil: <https://clubbib2.wordpress.com/articole-traduceri/> [accesat 2024-02-05].
- IVAN, Miruna. *Nutriția și Sportul - cheia unei minți sănătoase. Colecția sesiune. StuDrept. Blog post.* 2021-11-04. Disponibil: <https://studreptblog.com/2021/04/19/nutritiesisport/> [accesat 2023-12-15].
- FRANKLIN, M. J. *Three cheers for 'Hamlet', the greatest Shakespeare play of all time. Mashable: Shakespeare. Blog post.* 2016-01-23. Disponibil: <https://mashable.com/article/this-be-madness-hamlet-winner> [accesat 2024-04-16].
- LOLOS, E. Blog post comment. 2019-05-09. **Comment on:** N. NICHOLAS, Greek-eza Ethnonyms. Disponibil: https://hellenisteukontos.opoudjis.net/greek-eza-ethnonyms/#comment_1361 [accesat 2024-04-13].
- PETCU, Vali. *Starea învățământului românesc la început de 2023. Zoso blog.* 2023-10-04. **Comentariu:** Radu BURNETE. Disponibil: <https://zoso.ro/starea-Invatamantului-romanesc-inceput-2023/#comments> [accesat 2024-03-26].

Rețele sociale, și servicii: Exemple

- BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ ASEM. **Pagină Facebook**. Disponibil: <https://www.facebook.com/biblioteca.aseam> [accesat 2024-04-20].
- CENTRUL DE GUVERNARE ELECTRONICĂ [e-Gov]. **Pagină Twitter**. Disponibil: Twitter <https://twitter.com/eGovCenterMD> [accesat 2024-03-23].
- CIOBANU, Mihail [**Facebook**: [@ciobanu.mihail.s](https://www.facebook.com/ciobanu.mihail.s)]
- OCARĂ, Victoria [**Twitter**: [@vicaocara](https://twitter.com/vicaocara)]

❖ Postări pe Facebook

- ALAIBA, Dumitru [[@dumitru.alaiba](https://www.facebook.com/@dumitru.alaiba)]. *Reforma SRL: mai multă libertate pentru fondatori, asociați și angajați*. **Postare pe Facebook**. 2023-07-14. Disponibil: <https://www.facebook.com/dumitru.alaiba> [accesat 2024-01-19].

❖ Fotografie dintr-o postare pe Facebook

- URSESCU, Ana [[@artizanul.moldova](https://www.facebook.com/@artizanul.moldova)]. *Șezătoarea Basarabia*. **Fotografie**. Disponibil: Facebook, <https://www.facebook.com> [accesat 2024-04-07].
- BOOKFEST - SALONUL INTERNAȚIONAL DE CARTE [[@bookfest](https://www.facebook.com/@bookfest) Chișinău2023]. **Postare video**. Disponibil: <https://www.facebook.com/BookfestRomania/videos/1366781290626484> [accesat 2024-04-09].

Rețele sociale, și servicii

❖ Postări pe Instagram

- USM [[@usm.md](#)]. *Ambasadorul Republicii Lituania în Republica Moldova E. S. Kestutis Kudzmanas - în vizită la Univesitatea de Stat din Moldova.* **Fotografie.** Disponibil: <https://www.instagram.com/p/Cfl0upyMi6u/> [accesat 2024-01-19].

❖ Postări pe Twitter

- MOLDCELL [[@_Moldcell](#)]. *Copiii au preluat puterea la Moldcell.* **Imagine.** Disponibil: <https://twitter.com/UNICEFMoldova/status/1594687211554979843/photo/1> [accesat 2023-09-06].
- SANDU, Maia [[@sandumaiamd](#)]. *Visited @Eurojust in The Hague.* **Imagine.** Disponibil: <https://twitter.com/sandumaiamd/status/1698737275222245843/photo/3> [accesat 2023-09-05].

❖ Comentariu pe YouTube

- [YouTube: Doza de Istorie]. **Comentariu la:** [[@piticu95](#)]. *Istoria Republicii Moldova în 11 minute.* Disponibil: <https://www.youtube.com/watch?v=CZ6vDtKCavA> [accesat 2023-13-04].
- [YouTube: HGA Mxsfiltxvin]. 2019-05-XX. **Comment on:** [musiquelabruyere], *ADAMS - Short Ride in a Fast Machine.* Disponibil: <https://www.youtnbe.com/watch?v=DJvniUzPoDU> [accesat 2023-08-10].

Resurse de informare nepublicate

- O categorie specială de resurse cuprinde diverse tipuri de documente: comunicări personale, teze de doctorat și teze de masterat, manuscrise medievale sau moderne, preprinturi, manuscrisele publicațiilor științifice, teze de doctorat și teze de masterat.

❖ Prezentări, Comunicări personale

- BORDIAN, Elena și Olga CHEIANU. *Standardizarea în Biblioteconomie, Informare, Documentare: avantaje, probleme, perspective*. **Prezentare**. 2016. Disponibil: https://www.slideshare.net/Dib_ulim/bordian-elena-standardizarea-n-biblioteconomie-informare-documentare-avantaje-probleme-perspective [accesat 2024-02-21].
- LUPU, Elena. *Accesul și siguranța informației în mediul online*. **Prezentare Power Point**. 2022-09-15. Disponibil: <https://www.slideshare.net/BibliotecaRepublicanaTehnico-Stiintifica/accesul-i-sigurana-informaiei-n-mediul-onlinepdf> [accesat 2024-03-11].
- CIOBANU, Elvira. 2023-04-15. Re: Webinar: Ediția 2023 a Journal Citation Reports. Email [**comunicare personală**].

Resurse de informare nepublicate

• Teze de doctorat, masterat

- ȚAPU, Tatiana. *Perfecționarea contabilității de gestiune în avicultură. Teza de doctor în științe economice.* Chișinău, 2022. Disponibil: https://irek.ase.md/xmlui/bitstream/handle/123456789/1919/Tapu%20Tatiana_teza.pdf?sequence=1&isAllowed=y [accesat 2024-03-21].
- MÎRZA, Tatiana. *Identificarea metodelor de maturare prin uscare a cărnii de bovină. Teza de master.* Universitatea Tehnică a Moldovei. Chișinău, 2020. Disponibil: <http://repository.utm.md/handle/5014/12893?show=full> [accesat 2024-02-07].

❖ Manuscrise

- LARION, Alina. *Particularitățile tipologice ale sistemului nervos central la *Mus spicilegus* Petenyi.* Manuscris. 2002. Dep. în INEI 05.12.2002, № 1870- M2002.

❖ Preprinturi

- POPA, M. N. și V. V. PRICOP. *Aplicațiile algebrilor la problema centrului și focarului.* Preprint. Institutul de Matematică și Informatică al AȘM, 2011.
- JENKINS, S. and Janne RUOSTEKOSKI. *Controlled manipulation of light by cooperative response of atoms in an optical lattice.* Preprint. University of Southampton, 2012. Disponibil: <https://eprints.soton.ac.uk/338797/> [accesat 2024-04-22].

CITAREA REFERINTELOR BIBLIOGRAFICE. SISTEME DE CITARE

- **Citarea este forma scurtă a unei referințe**, inserată în text între paranteze rotunde sau drepte, sau adăugată ca notă de subsol la sfârșitul capitolului sau al întregului text. Citarea permite identificarea publicației din care s-a extras citatul sau ideea comentată și indică localizarea resursei.
- *Impactul citării*
 - ✓ pentru a recunoaște public munca altor autori;
 - ✓ pentru a permite cititorilor lucrărilor dvs. să acceseze și să utilizeze sursele în continuare;
 - ✓ pentru a conferi credibilitate informației pe care o prezentați;
 - ✓ trimiterea cercetătorului la alte surse pentru a studia subiectul mai în profunzime.

Ordonarea listelor de referințe

- a) Listele alfabetice de referințe trebuie să fie ordonate în funcție de primul element al referinței.
 - b) Lucrarea proprie a unui creator trebuie să precedă orice resursă de informare care este citată.
 - c) O înregistrare cu un singur autor precedă o referință cu doi sau mai mulți autori care începe cu același nume.
 - d) Înregistrările multiple ale unui singur autor sunt aranjate cronologic, începând cu prima resursă de informare citată, în ordine crescătoare.
 - e) Mai multe intrări de autor cu același prim autor pot fi aranjate cronologic după înregistrările primului autor (singur) sau cu un coautor, pentru a se potrivi cu citările din document care dau numele primului autor urmat de „și alții” sau „et al.” după dată.
 - f) Creatorii corporativi (cum ar fi organizațiile) sunt ordonați în ordine alfabetică în funcție de primul cuvânt semnificativ al numelui.
- În circumstanțe speciale, ordinea de aranjare poate avea o alternativă și poate fi utilizată dacă este unică pentru toate referințele.
- *De exemplu:*
 - 1) când lista de referințe este aranjată în ordinea clasificării sau pe subiect, este valabil să plasați mai întâi titlul resursei, apoi numele creatorului acesteia;
 - 2) în listele hărților accesate, este posibil să se plaseze mai întâi zona geografică;
 - 3) în listele materialelor cu imagini în mișcare, titlul este plasat pe prima poziție.

Sisteme de citare

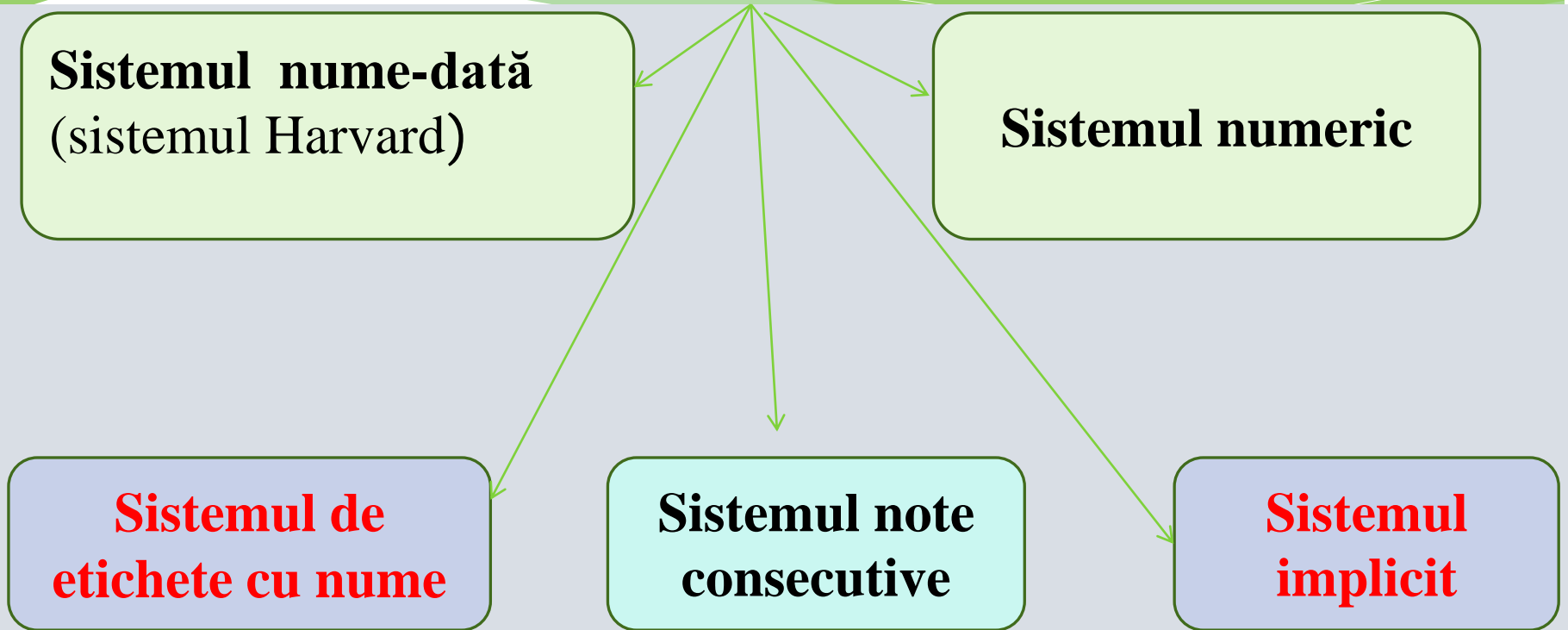
Sistemul nume-dată
(sistemul Harvard)

Sistemul numeric

**Sistemul de
etichete cu nume**

**Sistemul note
consecutive**

**Sistemul
implicit**

Sistemul nume-dată (sistemul Harvard): Citarea în text

- În sistemul nume dată, denumit în mod obișnuit sistemul Harvard, **elementul an** este inserat după creator.
- CRANE, Diana. (1988). *Invisible Colleges. Diffusion of Knowledge in Scientific Communities*. University of Chicago Press.
- **Citarea în text:** Numele creatorului și anul publicării resursei de informații citate sunt date în text într-un sistem nume-date. Dacă numele creatorului apare în mod natural în text, anul urmează între paranteze. Într-o citare a unei părți a unei resurse, locația părții (de exemplu, **numărul paginii** sau capitolul și paragraful) poate fi indicată după anul în cadrul parantezei. Dacă două sau mai multe resurse de informații au același creator și același an, ele se disting prin litere mici literale (a, b, c etc.), după anul dintre paranteze.
- Noțiunea de colegiu invizibil a fost explorată în științe (**Crane 1988**). Absența sa în rândul istoricilor este remarcată de Stieg (**1981b, p. 556**). Se poate, după cum subliniază Burchard (1965), să nu aibă asistenți sau să fie reticenți în a delega (Smith 1980; Chapman 1981). Relațiile de colaborare cerute de astfel de grupuri au fost recent codificate ca Standard Internațional (International Organization for«..)

Sistemul de nume-dată (sistemul Harvard): lista de referințe

- Referințele la resursele informaționale citate în text sunt aranjate într-o **listă în ordinea alfabetică** a numelor creatorilor, cu anul publicării și litera minusculă, dacă există, imediat după numele creatorului.

Exemplu de listă de referințe cu **sistemul nume-dată**

- BURCHARD, J. E., (1965). How humanists use a library. In: C. F. J. OVERHAGE and J. R. HARMAN (eds.). *Intrex Report on a planning conference and information transfer experimehts*, pp. 41-87. MIT Press, 1965.
- CHAPMAN, J., (1981). *Report to the British Library Research and Development Department*. Microfiche. BirminghamP University School of History. Sl/9/281.
- CRANE, D., (1972). *Invisible Colleges*. University of Chicago Press.
- INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR STANDARDIZATION, (2017). ISO 44001:2017, *Collaborative businessg relationship management systems - Requirements and framework*. Geneva: International Organization for Standardization.
- SMITH, C., (1980). Problems of information studies in history. In: S. STONE (ed.), *Humanities information research*, Sheffield: CRUS, pp. 27-30.
- STIEG, M. F., (1981b). *The information needs of historians*. *College and Research Libraries*, 42(6), 549-560.

Sistemul numeric: Citare în text

- În modelul de citare în text, cifrele din text, se dau între paranteze, se referă la resursele de informare în ordinea în care sunt citate pentru prima dată. Citările ulterioare ale unei anumite resurse de informare primesc același număr ca primul. Dacă anumite părți ale unei resurse de informare sunt citate, numerele paginilor pot fi date după cifre.
- Noțiunea de colegiu invizibil a fost explorată în științe (26). Absența sa în rândul istoricilor este remarcată de Stieg (13 p. 556). Se poate, după cum subliniază Burchard (8), că nu au asistenți sau că sunt reticente în a delega (27, 28). Relațiile de colaborare cerute de astfel de grupuri au fost recent codificate ca standard internațional (12).
- Noțiunea de colegiu invizibil a fost explorată în științe [26]. Absența sa în rândul istoricilor este remarcată de Stieg [13, p. 556]. Se poate, după cum subliniază Burchard8, să nu aibă asistenți sau să fie reticenți să delege [27, 28]. Relațiile de colaborare cerute de astfel de grupuri au fost recent codificate ca standard internațional (12).

Sistemul numeric: lista de referințe

- Referințele la resurse trebuie **aranjate în ordinea lor numerică** într-o listă numerotată.

Exemplu de listă de referințe cu cifre și punct

8. BURCHARD, J. E. How humanists use a library. In: C. F. J. OVERHAGE and J. R. HARMAN (eds.). *Intrex: Report on a planning conference and information transfer experiments*, pp. 41-87. MIT Press, 1965.
13. STIEG, M. F. The information needs of historians. *College and Research Libraries*, vol. 42 (1981), no. 6, pp. 549- 560.
26. CRANE, D. *Invisible Colleges*. University of Chicago Press, 1972.
27. SMITH, C. Problems of information studies in history. In: S. STONE (ed.). *Humanities information research*. Sheffield: CRUS, 1980, pp. 27-30.

Exemplu de listă de referințe cu cifre între paranteze

- [8] BURCHARD, J. E. How humanists use a library. In: C. F. J. OVERHAGE and J. R. HARMAN (eds.). *Intrex: Report on a planning conference and information transfer experiments*, pp. 41-87. MIT Press, 1965.
- [13] STIEG, M. F. The information needs of historians. *College and Research Libraries*, vol. 42 [1981), no. 6, pp. 549-560.
- [26] CRANE, D. *Invisible Colleges*. University of Chicago Press, 1972.
- [27] SMITH, C. Problems of information studies in history. In: S. STONE (ed.), *Humanities information research*. Sheffield: CRUS, 1980, pp. 27-30.

Sistemul de etichete cu nume

Sistemul note consecutive

➤ O **etichetă cu nume** aleasă de autor este dată fiecărei resurse citate. Ea este inclusă în paranteze patrate, înainte de toate elementele citării și ordonate în ordinea alfabetică în funcție de **etichetele denumite**.

- **[HISTNEEDS]** STIEG, M. F. The information needs of historians. *College and Research Libraries*, vol. 42 (1981), no. 6, pp. 549-560.
- **[INV]** CRANE, D. *Invisible Colleges*. University of Chicago Press, 1972.

➤ Pentru **notele curente**, cifrele din text sunt numerotate în ordinea în care apar în text. Notele pot conține referiri la resurse de informații citate. Citările multiple ale unei singure resurse de informații ar trebui să primească numere separate de note. **Notele trebuie prezentate în ordine numerică.**

- **15.** STIEG, M. F. The information needs of historians. *College and Research Libraries*, vol. 42 (1981), no. 6, pp. 549-560.
- **33.** STIEG, ref. 15, p. 556.

Sistemul implicit

➤ Sistemul implicit funcționează cu citarea resurselor informaționale cu identificatori de documente, **cum ar fi standardele internaționale**. Când citați o resursă de informații, identificatorul de document al resursei de informații este utilizat direct în text și resursele informaționale trebuie **aranjate într-o ordine logică ordonate pe categorii**.

- CC 18012, *Date and time - General recurrence representation*.
- ISO 8601-1:2019, *Date and time - Representations for information interchange - Part 1: Basic rules* ISO 8601-2:2019, *Date and time - Representations for information interchange - Part 2: Extensions* IETF RFC 3339, *Date and Time on the Internet: Timestamps*.

Referințe bibliografice

1. CORAVU, Robert; Victoria FRANCU; Claudia LUNGU; Nicoleta MARINESCU; Aurelia PERȘINARU; Aurelian POPESCU; Cristina POPESCU; Mircea REGNEALĂ și Octavian SACHELARIE. *Tratat de biblioteconomie*. Vol. 3. Ediția a 2-a revizuită și adăugită. Asociația Bibliotecarilor din Romania. Bucuresti: ABR, 2022. ISBN 978-606-95381-0-4.
2. *Ghid practic de scriere a referințelor bibliografice*. Secția cercetare științifică. Sibiu, 2020. Disponibil: https://www.armyacademy.ro/cercetare/documente/ghid_practic_ref_bibl.pdf [accesat 2023-03-12].
3. INSTITUTUL DE STANDARDIZARE DIN MOLDOVA (ISM). SM ISO 690:2022, *Informare și documentare. Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare*. Aprobata: 2022-04-06. Chișinău: INSM, 2022.
4. INSTITUTUL NAȚIONAL DE STANDARDIZARE ȘI METROLOGIE (INSM). SM ISO 690:2012, *Informare și documentare. Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare*. Aprobata: 2012-04-05. Chișinău: INSM, 2012.
5. LAU, Jesus. *Linii directoare privind cultura informației și instruirea de-a lungul întregii vieți*. Chișinău: Gunivas, 2010.
6. MATLAC, Ioan. *Managementul informației și comunicării în cercetarea științifică*. Brașov: Editura Universității Transilvania, 2006. ISBN 978-973-635-679-7.
7. NAGHERNEAC, Ana (alcăt.). *Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare*. Ghid practic. Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecă Russo”. Bălți, 2012. ISBN 978-9975-50-092-0.
8. NIKOLAEVA, Janna și Lidia ZASAVIȚCHI (alcăt.). *Referințe bibliografice: norme și stiluri de citare: ghid practic*. Academia de Științe a Moldovei, Biblioteca Științifică Centrală „Andrei Lupan”. Chișinău, 2010. Disponibil: http://bsclupan.asm.md/img/userfiles/file/GHID_FINAL.pdf [accesat 2023-04-15].
9. REPANOVICI, Angela. *Ghid de cultura informației*. București: ABR, 2012. ISBN 978-973- 85962-9-0.

Vă mulțumim pentru atenție!